

Grasbeheer in Rotterdam

31 mei 2023

Aad van Leeuwen

Adviseur Groenbeheer

Gemeente
Rotterdam

Inhoud.

1. Ontwikkelingen Grasbeheer
2. Beleidskaders Rotterdam
3. Beheeraanpak Openbaar Groen
4. Grasbeheer nu en doorontwikkeling
5. Website en communicatie
6. Vragen ???

Waarom maaien?

Ontwikkeling bij niet maaien:

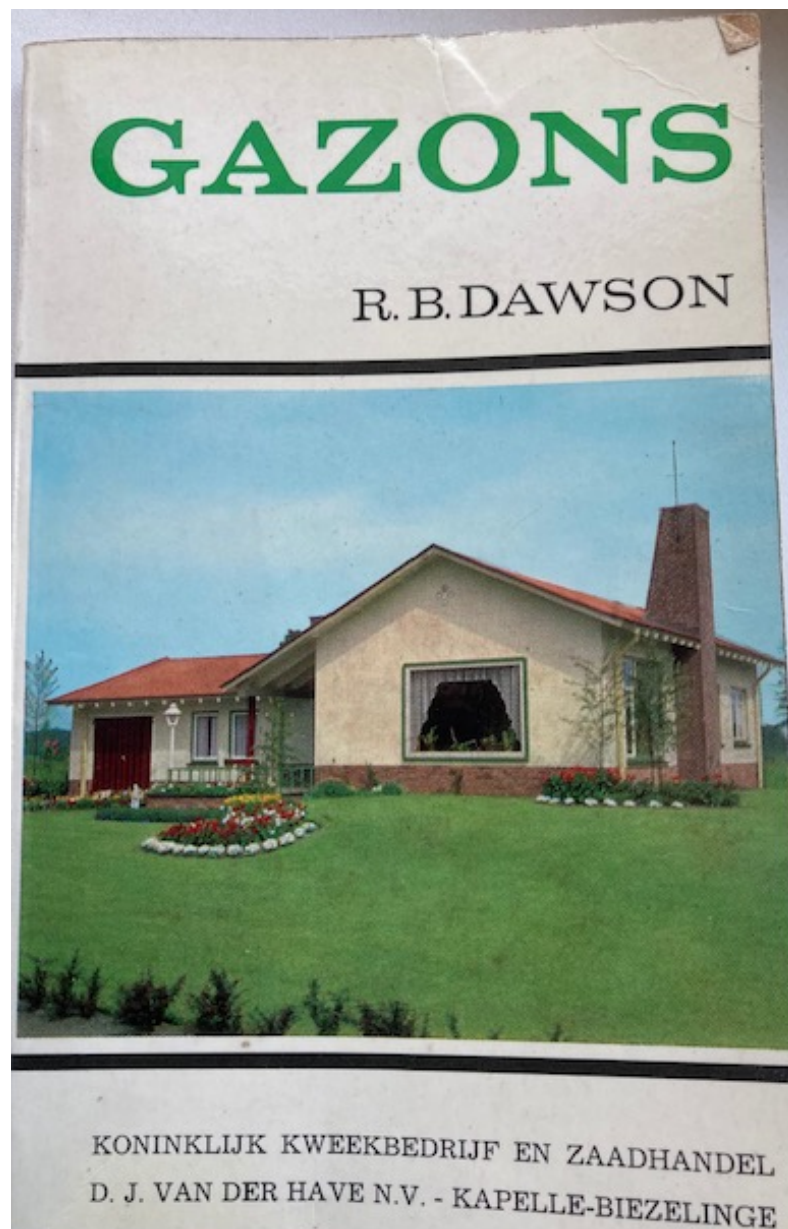

Geschiedenis:

Maaien 1830

Grasbeheer 1960

11. Maaien en gazonmaaiers!

Bij een goed onderhouden gazon vergt maaien meer tijd dan iedere andere bewerking. Helaas is dit vaak de enige zorg die er aan een gazon wordt besteed. Omdat ieder gazon circa 40 tot 50 maal per jaar wordt gemaaid, ligt het voor de hand dat dit van grote invloed is op de zode. We kunnen gerust zeggen dat maaien de botanische samenstelling van het gazon bepaalt, want het is in wezen een voortdurend snoeien, waartegen sommige planten wel bestand zijn en andere niet. De meeste hoog opschietende grassoorten verdwijnen geleidelijk, terwijl onkruid (zoals muur, ganzevoetachtigen enz.) óf niet optreden, of als ze in een pasgezaaid gazon verschijnen spoedig verdwijnen. De laaggroeiende grassen, zoals de zwenkgrassen en de struisgrassen, kamgras, straatgras en (helaas) witbol zijn wel bestand tegen maaien en blijven dus in het gazon.

Welke soorten onkruid blijven optreden wordt ook grotendeels door het maaien bepaald; het zijn vooral planten met een bladrozet, zoals de paardebloem, de weegbree, het madeliefje en planten met kruipende groeiwijze, zoals vetmuur, duizendblad, witte klaver, kruipende boterbloem en hoornbloem.

Maaien met lange tussenpozen is schadelijk voor het gazon en daarom is vaak maaien het voornaamste voorschrift dat wij in acht moeten nemen. Op onregelmatige tijden maaien is slecht. Hoe vaak men moet maaien hangt natuurlijk van de groei af. Deze wordt beïnvloed door de toestand van de bodem en het weer. In mei en juni, als de planten het hardst groeien, kan het voorkomen dat men twee of driemaal per week moet maaien, maar bij droog weer, in het voor- en najaar, kan men de tussenpozen langer nemen. Aan het begin van de winter is het soms noodzakelijk licht te toppen. Hiermee houdt men de grovere grassen, zoals engels raaigras, wat in toom: deze hebben een langere groeiperiode en zouden anders het volgend jaar een stuk voorkomen op de fijnere grassoorten. Het zeer kort scheren van het gras moeten wij ontraden. Wanneer wij het gazon uiterst kort maaien moet het opper-

1973: Andere visie op ecologische processen

1979: Bermbeheer

Ontwikkeling Rotterdam

1980: Gazons 20x strak, glad en geordend, monotoon; esthetisch gedreven

2000: Gazons 22x, Rotterdams mengsel, Ruw Gras, Grasvegetaties, Begrazen

2015: Gazon intensief, gazon extensief, grasvegetatie intensief, grasvegetatie extensief

2020: Meer typen gazons en grasvegetaties, gefaseerd maaien, mozaiekmaaien, Japanse Duizendknoop apart, Boomspiegels blijven begroeid met gras en kruiden, randen van gazons langs beplanting minder strak

2022: Biodiversiteit, gevarieerd maaien, variatie in frequentie en maaitijdstippen, rekening houden met klimaat

Beleidskaders beheer groen Rotterdam

Assetmanagement:

- risico's
- waarden o.a. beleving, biodiversiteit, weerbaarheid, klimaatadaptie
- functies o.a. recreatief gebruik, speelveld, esthetiek, evenement, waterafvoer

Rotterdamse Stijl

Beheeraanpak openbaar Groen

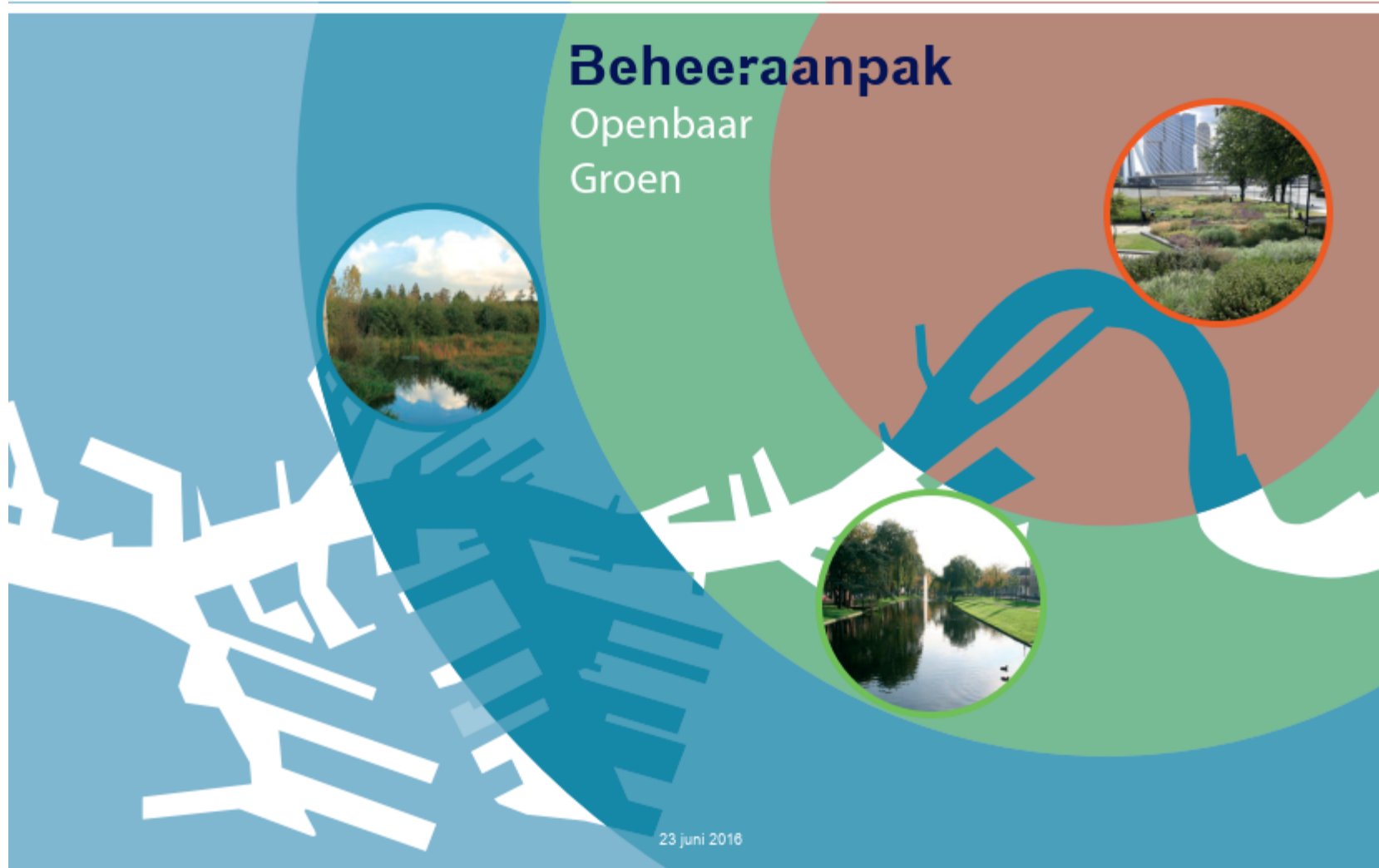
2018 Assetmanagement: waarden en risico's van gras

Assetmanagement:

- risico's o.a. veiligheid, beschikbaarheid, weerbaarheid
- waarden o.a. beleving, biodiversiteit, klimaatbestendig, weerbaar
- functies o.a. recreatief gebruik, speelveld, esthetiek, evenement, waterafvoer

2016: Beheeraanpak Openbaar Groen

2016: Beheeraanpak Openbaar Groen

Beheerkaarten

c.b.v.

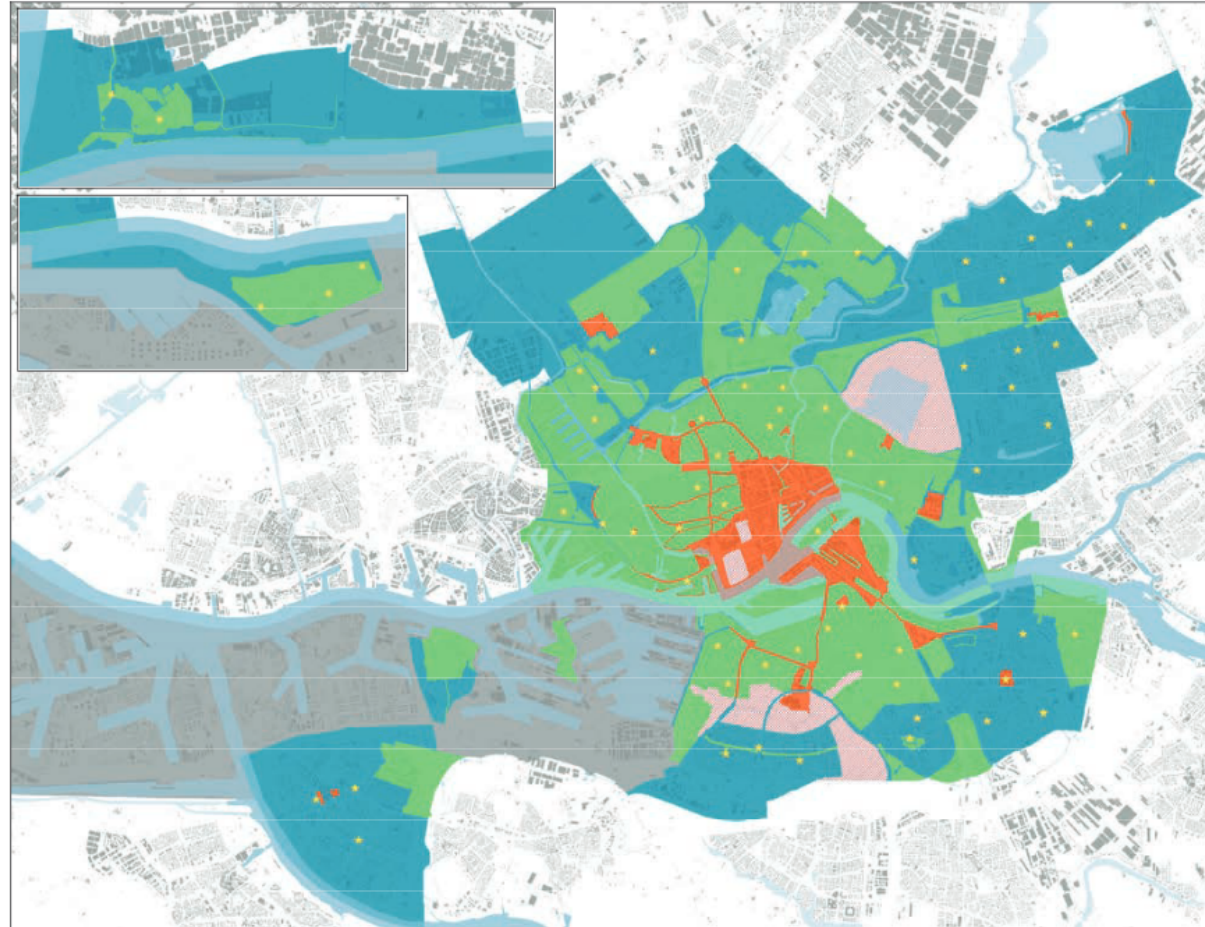
Rotterdamse Stijl

Het concept en de drie beheercategorieën zijn verwerkt in drie kaartbeelden die de openbare ruimte van Rotterdam beslaan: gebieden, lijnen en plekken. De typologieën van de Rotterdamse Stijl zijn gebruikt als onderlegger voor deze kaarten. De verschillende typologieën van gebieden-, lijnen-, en plekkenkaart zijn toegekend aan de beheercategorieën.

De toekenning van beheercategorieën aan een gebied, lijn of plek is een samenspel tussen de geografische ligging in de stad, de ruimtelijke (Rotterdamse Stijl) typologie inclusief de ligging op (hoofd-, stadsdeel)structuurniveau en de aanwezige fysieke maat en schaal van de ruimte(n).

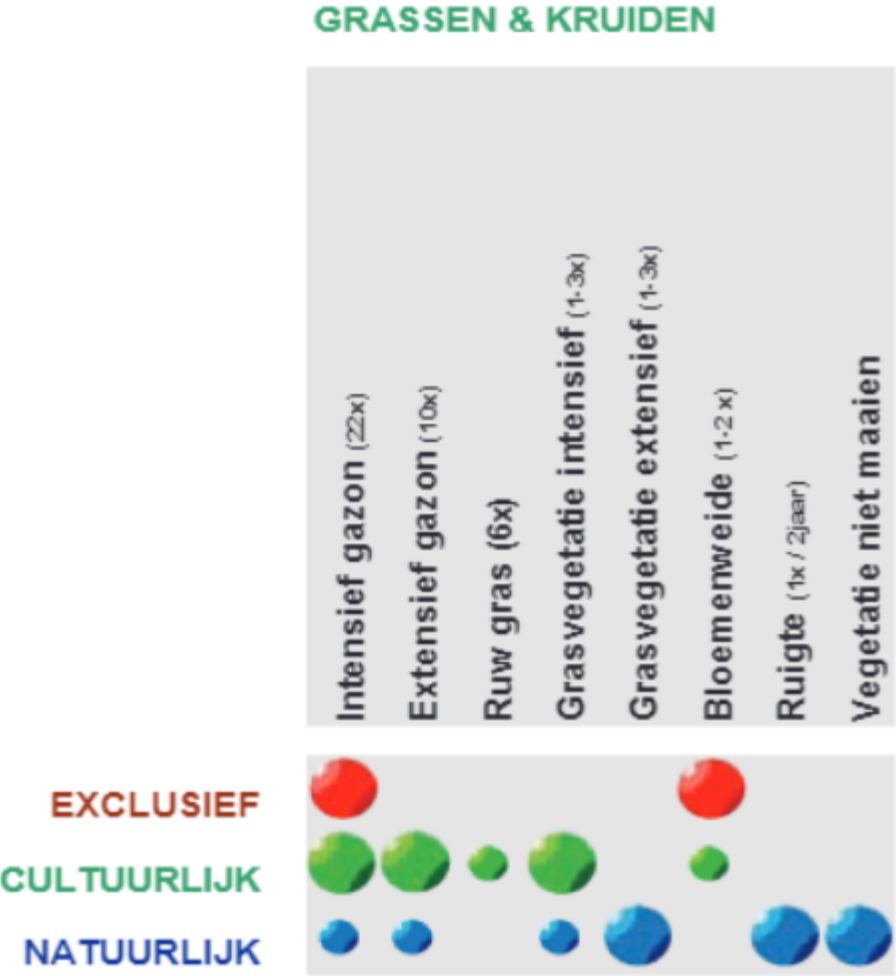
De afzonderlijke uitwerkingen van de gebieden, lijnen en plekken hebben geleid tot een stedelijke beheerkaart. Daarnaast zijn symbolisch plekken weergegeven met een gele ster, die aangegeven dat een nadere uitwerking nodig is op een lager schaalniveau (bv. een exclusieve plek binnen een gebied met een natuurlijk beheerbeeld).

Stadsparken (Zuiderpark, Kralingse Bos, Het Park, Museumpark) hebben unieke beheerplannen (bijzondere plekken conform de Rotterdamse Stijl) en zijn daardoor niet ingedeeld in de drie categorieën.

- exclusief
- cultureel
- natuurlijk
- ★ Plekken

Beheergroepen

Voorbeelden beheergroepen

Gazon intensief

Gazon extensief

Grasvegetatie intensief

Grasvegetatie extensief

Ruigte

Vegetatie niet maaien

Groeiomstandigheden Rotterdam

Bodem:

- Grondsoort
- Lucht (verdichting)
- Water
- Mineralen (voedselrijkdom)
- Relief

Klimaat: wind, temperatuur, droogte, regenbuien

Gebruik: recreatie, evenementen, hondenuitlaat, natuurbuffer

Ziekten en aantastingen

Grasbeheer in ontwikkeling:

Video

Bekijk de video 'Grasbeheer' over welk gras, wanneer en hoe vaak we maaien.

Rotterdam geeft met dit grasbeheer de natuur in de stad zoveel mogelijk de ruimte en zet zich hiermee in voor meer biodiversiteit. Dat betekent: veel verschillende soorten planten, bloemen en insecten en een variatie aan waardevolle natuurvriendelijke plekken.

Maaibeleid Nu:

Video

Bekijk de video 'Grasbeheer' over welk gras, wanneer en hoe vaak we maaien.

Rotterdam geeft met dit grasbeheer de natuur in de stad zoveel mogelijk de ruimte en zet zich hiermee in voor meer [biodiversiteit](#). Dat betekent: veel verschillende soorten planten, bloemen en insecten en een variatie aan waardevolle natuurvriendelijke plekken.

Maai methoden 2023

Rijlabels	Som van opp ha
022.1 maaien gazon 10*	468,5
10* gedurende begin april - eind oktober	468,5
022.2 maaien vlak gazon	392,1
20* gedurende begin april - eind oktober	387,3
30* gedurende begin april - eind oktober	4,8
023.1 maaien grasvegetaties 1*	194,9
1* maaien augustus	7,8
1* maaien september/oktober	187,1
023.2 maaien grasvegetaties 2*	223,6
2* handm. begin juni, eind aug. / begin sep.	5,5
2* handmaaie juni/juli, september/oktober	3,0
2* maaie begin juni, eind aug. / begin sept.	58,7
2* maaie begin mei, augustus/ begin september	48,2
2* maaie eind juni, september	97,3
2* maaie juni/juli, september/oktober	10,9
023.3 maaie grasvegetaties 3*	53,2
3* maaie half mei, juli/augustus, oktober	40,2
3* maaie half mei, juli/augustus, september	13,0
023.4 gefaseerd maaie	18,2
3 beurten gefaseerd maaie	18,2
023.5 maaie ruigte/struweel	20,0
ruigte/struweel 25% maaie en 5% houtachtig dunnen	20,0
024 afmaaie moerasvegetaties	14,6
1* maaie en afvoeren bloemrijke ruigte oktober	2,6
1* maaie en afvoeren helofytenfilter januari	0,1
1* maaie en afvoeren rietvegetatie jan-feb	5,4
1* maaie en afvoeren zeggetype aug/sept	0,5
2* maaie en afvoeren ruige oever jun en okt	1,3
50% maaie en afvoeren biezen type jan-feb	1,0
50% maaie en afvoeren overstaande oever okt	3,7
220 begrazing schapen	114,5
begrazing schapen	114,5
Eindtotaal	1.499,7

Doorontwikkelingen Grasbeheer vanuit Transitie

1. Biodiversiteit

- Van grootschalige oppervlakten naar fijnmazig, gevarieerd en maatwerk
- Mogelijkheden verschrallen benutten
- Bermen verrijken met bloemen en bollen
- Gefaseerd maaien op enkele plekken; Pilot op Zuid en Gordelweg
- Minder maaien in mei

2. Klimaatadaptie

- Robuuster gras: van 20 x naar 10 x maaien naar 1, 2 of 3x maaien
- In natte en droge perioden maaifrequent aanpassen
- Waterberging integreren

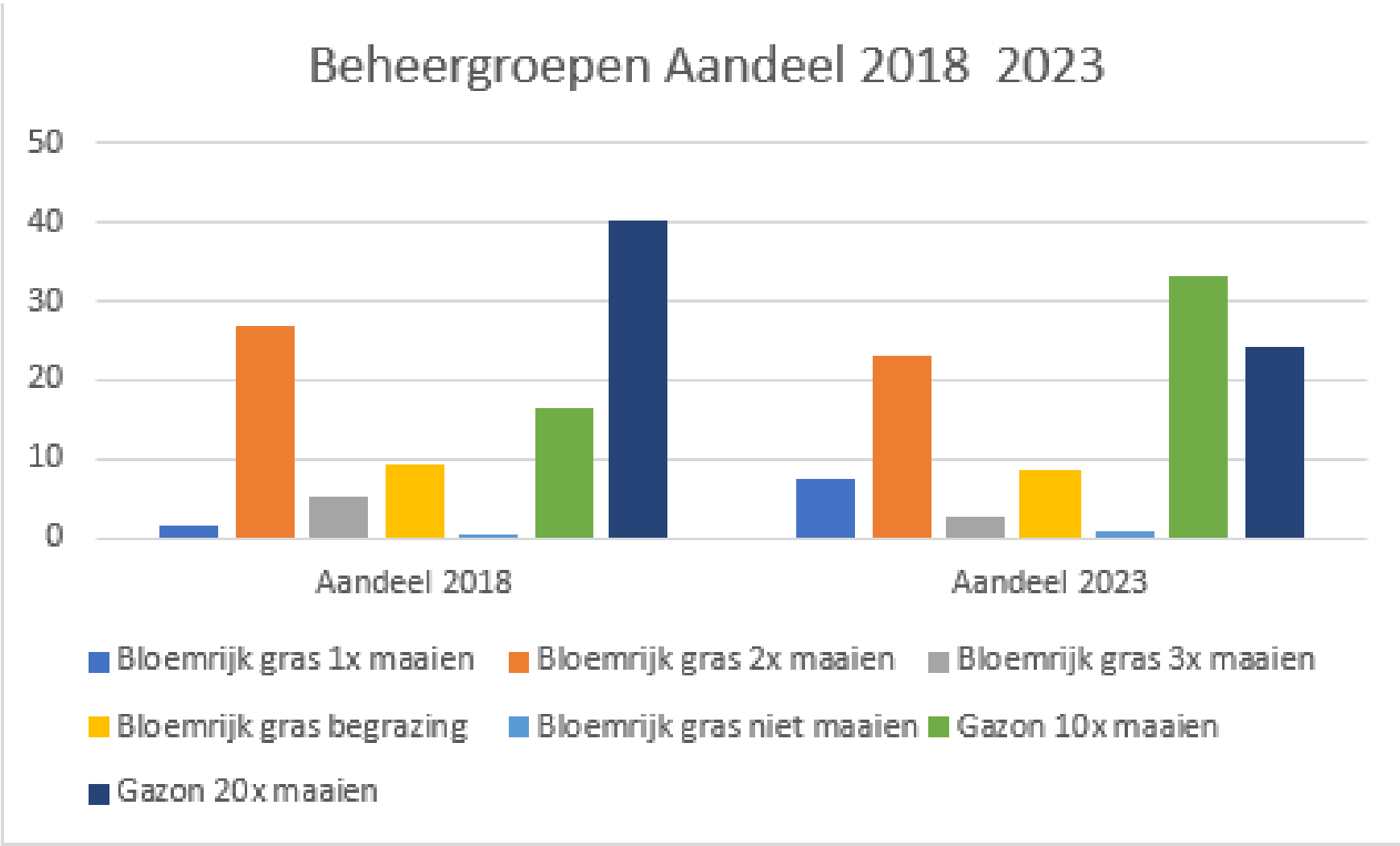
3. Circulair werken

- Begrazen waar dit past
- Boomspiegels begroeid houden
- Maaisel soms laten liggen

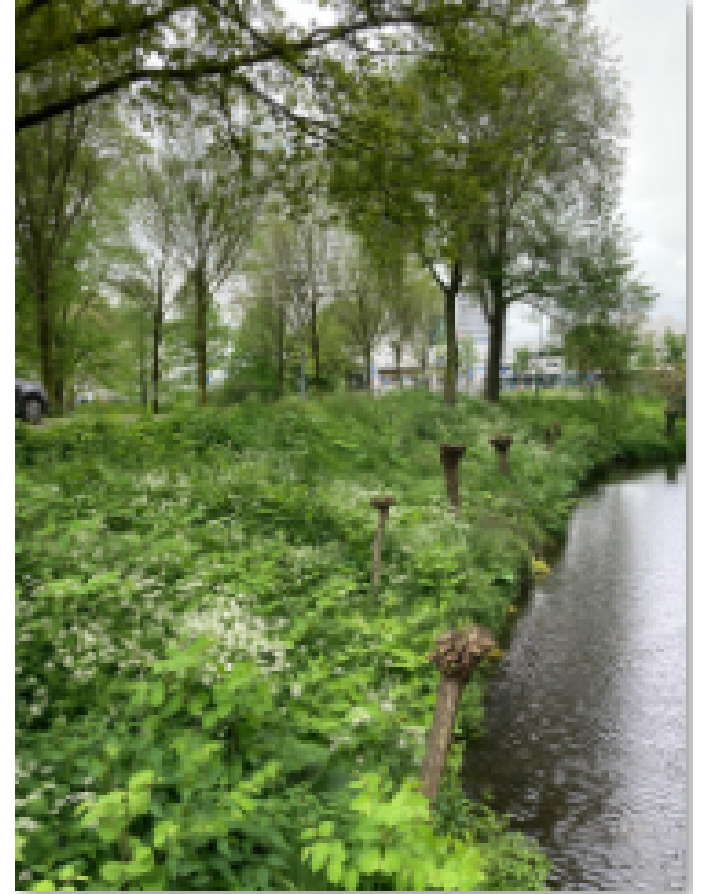
4. Verdichting van de stad

- Evenementenvelden en speelplekken in conditie houden
- Randen beheer; meer of minder intensief en strak
- Maatwerk in onderhoud

Ontwikkeling Grasbeheer 2018 - 2023

Grasbeheer 2023

Leestijd: 7 min

Maaien

Openbaar gras in Rotterdam wordt van maart tot november gemaaid. Hoe vaak het gras gemaaid wordt, is afhankelijk van de groei, het gebruik en het gewenste beeld van het grasveld. Maaien is maatwerk waarbij we onderscheid maken tussen verschillende typen gazon en gras. Het kan vlak, minder vlak of meer natuurvriendelijk onderhouden worden.

Rotterdam wil de komende vier jaar 40 hectare [bijenlandschap](#) ontwikkelen. Dit gebeurt vooral door bestaand gras om te vormen tot bloemrijke weides, bermen en waterkanten. Door gevarieerd en gefaseerd te maaien ontstaan allerlei verschillende stukken gras. Hierbij wordt rekening gehouden met de verkeersveiligheid, uitstapstroken en hondenuitlaatzones.

Aandachtspunten

Vragen en antwoorden

- ✓ Hoe vaak wordt het gras gemaaid?
- ✓ Wat is 'gevarieerd maaien'?
- ✓ Wat is 'gefaseerd maaien'?
- ✓ Is 'gefaseerd maaien' een bezuiniging?
- ✓ Hoe zit het met de verkeersveiligheid?
- ✓ Waarom wordt het gras rondom bomen niet gemaaid?
- ✓ Waarom wordt na het maaien het maaisel niet altijd meteen opgeruimd?
- ✓ Hoelang duurt het voordat er weer bloemen en kruiden gaan groeien?
- ✓ Wat is grasvegetatie?
- ✓ Zitten er teken in de grasvegetatie?
- ✓ Blijft zwerfvuil steken in grasvegetatie?
- ✓ Kan ik mijn hond nog uitlaten?
- ✓ Wat verstaat de gemeente onder 'natuurwaarde'?
- ✓ Hoe wordt omgegaan met beschermde planten en dieren?

Bedankt voor uw aandacht.

Aad van Leeuwen

Adviseur Groenbeheer

Email: aj.vanleeuwen@rotterdam.nl

**Gemeente
Rotterdam**